

«Τω συνδέσμω της αγάπης..»: Αγία και Μεγ. Σύνοδος της Κρήτης (Θεόδωρος Γιάγκου, Καθηγητής Θεολογίας Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτούσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2jLVepm>]

Γ΄

Έγραψα τα παραπάνω όχι για να κατακρίνω πρόσωπα. Αλήθεια εκφράζω προς όλους τους κατονομασθέντες τον υψηλό σεβασμό μου και την οφειλομένη τιμή. Εάν δεν τα κατάφερα, ζητώ δημοσίως συγγνώμη. Εξάλλου οι κανόνες του δημοσίου διαλόγου απαιτούν αυτόν τον σεβασμό. Πρωτίστως οι εκκλησιαστικοί άνθρωποι οφείλουν να τον προσφέρουν απλόχερα, ιδίως όταν σχολιάζουν θεολογικά θέματα. Οι δημόσιες συζητήσεις θα πρέπει να γίνονται όχι με «έριδας και μάχας», κατά τον Παύλο, αλλά «εν τω συνδέσμω της ειρήνης και της αγάπης», με σκοπό την οικοδομή του λαού του Θεού.

Θα προτιμούσα να κρατήσω σιωπή. Εξάλλου «τίς ειμί εγώ υπεραπολογείσθαι, μέρος ών αυτής (της Συνόδου) το ελάχιστον και σχεδόν ουδέν;» (Φιλοθέου Κόκκινου, Λόγος εις άγιον Γρηγόριον Παλαμάν, εκδ. Δ. Τσάμη, Θεσσαλονίκη 1985, σ. 544). Όμως, επειδή εκδηλώνονται εσχάτως, ως μη όφειλε, τάσεις αποτειχίσεως και διαλαλούνται λόγοι άδικοι και διαστροφής των γεγονότων, γι΄ αυτό κατέθεσα τα παραπάνω.

Όσοι στρατευμένα και μεθοδικά, λέγοντας τη μισή αλήθεια, επισείουν την απειλή της αποτείχισης, για να εκβιάσουν τρόπον τινά τις τοπικές Συνόδους κατά των αποφάσεων της Κρήτης, συσσωρεύουν σχισματικές δυνάμεις, που κάποτε θα εκραγούν, σε βάρος φυσικά της ενότητας της Εκκλησίας. Στην πραγματικότητα παίζουν ένα παιχνίδι εγωισμού, με στόχο την επιβολή του θελήματός τους, το οποίο συγκεκαλυμμένα προβάλλουν ότι είναι δήθεν των Πατέρων. Έτσι όμως ανοίγουν τον ασκό του Αιόλου, γιατί η ιδιογνωμοσύνη των ζηλωτών δύσκολα τιθασεύεται, ακόμα και αν καταβεί άγγελος από τον ουρανό. Πολλές φορές μου δημιουργείται η εντύπωση ότι κάποιοι κυνηγούν τα φαντάσματα των αιρέσεων, κάπως έτσι όπως κάνουν οι σημερινοί νέοι στο μανιακό κυνήγι των Pokemon, στη γνωστή ηλεκτρονική εφαρμογή.

Θέλω να απευθυνθώ στον αναγνώστη που φλερτάρει με την αποτείχιση με τα λόγια ενός «προαπελθόντος» λογίου κληρικού, του αιμνήστου π. Επιφανίου Θεοδωροπούλου: «Όσον ευκόλως δημιουργείται έν σχίσμα, τόσον δυσκόλως καταπαύεται. Ανάγνωθι την ιστορίαν της Εκκλησίας και θα σε καταλάβη τρόμος. Νομίζεις ότι είνε εύκολον να κρατήσωμεν μέχρι τέλους εις πειθαρχίαν το ρεύμα; Καλόν είνε να μη ανοίξωμεν τα στόμια του φράγματος. Άπαξ και ανοιχθώσι ταύτα, το ρεύμα θα διαφύγη του ελέγχου ημών και ασυγκράτητον θα κατακλύζη τά πάντα. Όταν εκκαύσωμεν τον φανατισμόν του όχλου (η δ' έκκαυσις είνε αναγκαία προς δημιουργίαν και διατήρησιν των σχισμάτων), είνε αδύνατον έπειτα να επιβάλωμεν τάξιν. Πολλάκις εν τη ιστορία αι εκτροπαί έφθασαν μέχρι βεβηλώσεων, μέχρι συμπλοκών, μέχρι φόνων. Αν δε τολμήση τις εκ των ηγετών

των σχισμάτων να συστήση μετριοπάθειαν και διαλλακτικότητα, θα χαρακτηρισθή πάραυτα προδότης και θα αποκηρυχθή, επιπλέοντων πάντοτε των πλειοδοτούντων εις αδιαλλαξίαν. Εντεύθεν δημιουργούνται σχίσματα εντός των σχισμάτων, διχασμοί, διαιρέσεις, κατατμήσεις, ανηλεείς εσωτερικοί πόλεμοι» (Μελέται - άρθρα - επιστολαί, εν Αθήναις 1981, σ. 199). Η έκκαυση του φανατισμού συντελείται προπαντός με τη διασπορά ανυποστάτων πληροφοριών, όπως εν πολλοίς συμβαίνει και στην περίπτωση της Συνόδου.

Θέλω επίσης να εκφράσω από τα βάθη της καρδιάς μου τη σκέψη ότι το μεγαλείο της Ορθοδοξίας αναδεικνύεται πολύ περισσότερο με τις παρακάτω πνευματικές υποθήκες του αγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως: «Ο επίσκοπος οφείλει να εμμένει αείποτε εν ταις ηθικαίς του ιερού Ευαγγελίου αρχαίς και ουδέποτε να εξέρχεται τούτων ή να παραβαίνη αυτάς δήθεν λόγω δογματικών διαφορών. Αι δογματικάί διαφοραί ως αναγόμενοι προς μόνον το κεφάλαιον της πίστεως αφιένται ελεύθερον και απρόσβλητον το της αγάπης κεφάλαιον· το δόγμα δεν καταπολεμεί την αγάπην· η δε αγάπη χαρίζεται τω δόγματι, διότι πάντα στέγει, πάντα υπομένει· η χριστιανική αγάπη εστίν αναλλοίωτος, δι' ο ουδ' η των ετεροδόξων χωλαίνουσα πίστις δύναται ν' αλλοιώση το προς αυτούς της αγάπης συναίσθημα. Δια της αγάπης εστί λίαν πιθανόν να ελκύση προς εαυτόν και την εξ εσφαλμένης περιωπής κρίνουσαν δογματικόν τι ζήτημα ετερόδοξον εκκλησίαν. Η αγάπη ουδέποτε χάριν δογματικής τινος διαφοράς πρόπον να θυσιάζηται; Παράδειγμα έστω ο Απόστολος των εθνών, όστις εξ αγάπης και προς αυτούς τους σταυρωτάς του Χριστού ήυχετο ανάθεμα είναι αυτών. Ο μη αγαπών τους ετεροδόξους επίσκοπος, ο μη και υπέρ αυτών εργαζόμενος, από ψευδούς κινείται ζήλου και εστερημένος εστίν αγάπης· διότι όπου η αγάπη, εκεί και η αλήθεια και το φώς, ο δε ψευδής ζήλος και η πεπλανημένη δόξα εξελέγχονται υπό του φωτός και της αγάπης και αποκρούονται. Τα της πίστεως ζητήματα ουδ' όλως δέον εστί να μειώσι το της αγάπης συναίσθημα· Οι διδάσκαλοι του μίσους εισί μαθηταί του πονηρού, διότι εκ της αυτής πηγής δεν εξέρχεται γλυκύ και πικρόν. Ο διδάσκαλος της αγάπης, οίός εστιν ο επίσκοπος, δεν δύναται να μη αγαπά, αδυνατεί δε όλως να μισή, διότι το πλήρωμα της αγάπης εκδιώκει το μίσος» (Αγίου Νεκταρίου, Ποιμαντική, Αθήνα χ.χ., σ. 210-211). Το παράθεμα εκφράζει το ορθόδοξο φρόνημα του υπευθύνου ποιμένα. Αυτό δεν είναι «αγαπισμός», είναι αληθινό ποιμαντικόν ενδιαφέρον προς ευαγγελισμό του κόσμου.